

Datum
2021-08-20
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-629

Yttrande

Till
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till
s.fs@regeringskansliet.se

Remiss från Socialdepartementet - En starkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19) S2021/03085

Sammanfattning

Malmö stad har getts möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets remiss – En starkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19). Delbetänkandet innehåller förslag för att säkerställa hälso- och sjukvårdens försörjning av läkemedel och sjukvårdsmateriel i vardagen, vid allvarliga händelser i fredstid och vid höjd beredskap och krig.

Malmö stad har tagit fram ett förslag till yttrande i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Malmö stad ställer sig i allt väsentligt positiv till delbetänkandets bedömningar och instämmer i vikten av att säkerställa hälso- och sjukvårdens försörjning av läkemedel och sjukvårdsmaterial i alla lägen. Vidare välkomnas utredningens förslag att Sverige inom hälso- och sjukvårdsområdet bör bygga sin tillverkningsberedskap på en kombination av ett mer övergripande EU-samarbete, ett nordiskt samarbete och en nationell förmåga. Det gäller såväl läkemedel som övriga sjukvårdsprodukter. Förslaget kommer att ställa krav på en ambitionshöjning hos berörda myndigheter, kommuner och regioner främst avseende personella och ekonomiska resurser, kompetens samt samverkan mellan berörda aktörer.

Yttrande

Malmö stad vill framhålla att det är av vikt att det förtydligas vad kommunerna förväntas rapportera i sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser. Malmö stad instämmer i utredningens bedömning att det är en förutsättning för att skapa en enhetlig lägesbild.

Den föreslagna lagtexten med innebörden att regioner och kommuner *ska i krig ha kapacitet att utföra vård som inte kan anstå* är otydlig och ställer allt för höga krav på sjukvården. Det behöver förtydligas vad som avses med habilitering och rehabilitering som inte kan anstå. Den kommunala primärvården är i stor utsträckning beroende av läkares ordinationer. Det finns därför en avsaknad av ett resonemang kring hur kapaciteten i kommunerna påverkas av att läkarna inte är organiserade i kommunerna samt hur vård som inte kan anstå påverkas av utvecklingen mot en mer nära vård.

Malmö stad är tveksam till att Socialstyrelsen ska bemyndigas att omfördela resurser mellan kommuner och regioner under fredstid. Det behövs en betydande höjning av kunskapsnivån rörande kommunal verksamhet och ansvar hos Socialstyrelsen. Omfördelningsrätten föreslås enbart röra offentliga resurser och det saknas i utredningen ett resonemang kring vilka effekter det skulle kunna få för vården i kris eller i krig. Malmö stad anser att i linje med det kommunala självstyret bör kommuner och regioner istället ges ansvar för att genomföra nödvändig omfördelning av resurser. Malmö stad har i andra remissyttranden rörande utvecklingen av totalförsvaret lyft frågan om den så kallade ansvarsprincipens tillämpbarhet vid höjd beredskap och krig. Den frågeställningen finns även inom detta utredningsområde. Mot bakgrund av ovanstående anser Malmö stad därför att utredningen bör avvakta slutbetänkandet i februari 2022 för att skapa en helhetssyn innan beslut tas i frågan om omfördelning av resurser.

Malmö stad ser också vissa risker förenade med att Socialstyrelsen ges ansvar för operativa inköp av sjukvårdsprodukter. Vårdgivare besitter unik kompetens som skulle vara nödvändig att överföra till Socialstyrelsen och det finns även risk för gränsdragningsproblematik gällande ansvarsfördelning i en kris om en kommun eller region bara delvis är berörd. En nationell ledning skulle därför ställa höga krav på tydliga strukturer och kommunikationsvägar.

Malmö stad välkomnar förslaget med en ökad lagerhållning för normalläget i kommuner och regioner och även för beredskapslager men vill i sammanhanget framhålla att det är av största vikt att det finns en god samverkan mellan aktörerna kring lagerhållningen, tydliga normerande direktiv för lagerhållningens omfattning, en driftsäker hantering av IT-systemen och att det sker en uppföljning av statsbidragets täckning för kostnaderna för lagerhållningen och IT-systemen.

Utredningen har identifierat vissa farhågor gällande patientsäkerhet vid utökad hemberedskap. Malmö stad instämmer i att det finns risker med en månads lagerhållning av läkemedel i hemmet och anser vidare att förslaget väcker vissa frågor kopplade till patientens rätt till egenbestämmande som behöver förtydligas i det kommande arbetet.

Slutligen vill Malmö stad framhålla att den ökade ambitionsnivån innebär ökade kostnader för kommuner och regioner och det är av vikt att staten fullt ut finansierar den uppbyggnad av det civila försvaret inom kommunerna som här föreslås.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Anna-Lena Alnerud